

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО МИСЛЕННЯ ФАХІВЦІВ АВТОТРАНСПОРТУ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОЇ ЕКОНОМІКИ

П. Г. Михнев

Бендерська політехнічна філія

Придністровського державного університету ім. Т.Г. Шевченка

м. Бендери, вул. Бендерського Повстання, 7, Молдова.

E-mail: bpf_pgu@mail.ru

Отримана 15 листопада 2009, прийнята 27 листопада 2009

Анотація. В статті надана коротка характеристика сучасних проблем підготовки інженерів для автотранспортних підприємств, зокрема, формування управлінського мислення як необхідної якості конкурентного фахівця. Автором роботи розглядається технологія формування управлінського мислення в процесі підготовки фахівців для системи автотранспорту. В статті розглянуто характеристику основних видів управлінського мислення, вимог до процесу формування управлінського мислення. На підставі проведеного дослідження автором сформовано основні етапи формування управлінського мислення і зроблено висновок про необхідність організації самостійної роботи студентів на базі реальних проектів для закріплення стійких професійних навичок інженерів-менеджерів.

Ключові слова: мислення, управлінське мислення, види управлінського мислення, одновимірне мислення, двовимірне мислення, тривимірне мислення, етапи формування управлінського мислення, інженер-менеджер.

ФОРМИРОВАНИЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ СПЕЦИАЛИСТОВ АВТОТРАНСПОРТА В УСЛОВИЯХ КОНКУРЕНТНОЙ ЭКОНОМИКИ

П. Г. Михнев

Бендерский политехнический филиал

Приднестровского государственного университета им. Т.Г. Шевченко

г. Бендеры, ул. Бендерского Восстания, 7, Молдова.

E-mail: bpf_pgu@mail.ru

Получена 15 ноября 2009, принята 27 ноября 2009

Аннотация. В статье дана краткая характеристика современных проблем подготовки инженеров для автотранспортных предприятий, в частности, формирования управленческого мышления, как необходимого качества конкурентного специалиста. Автором работы рассматривается технология формирования управленческого мышления в процессе подготовки специалистов для системы автотранспорта. В статье приведена характеристика основных видов управленческого мышления, требований к процессу формирования управленческого мышления. На основании проведенного исследования сформированы основные этапы формирования управленческого мышления и сделан вывод о необходимости организации самостоятельной работы студентов на базе реальных проектов для закрепления устойчивых профессиональных навыков инженеров-менеджеров.

Ключевые слова: мышление, управленческое мышление, виды управленческого мышления, одномерное мышление, двухмерное мышление, трехмерное мышление, этапы формирования управленческого мышления, инженер-менеджер.

FORMATION OF ADMINISTRATIVE THINKING OF EXPERTS OF MOTOR TRANSPORT IN THE CONDITIONS OF COMPETITIVE ECONOMY

P. H. Mihnev

The Bendery Polytechnical

Branch of the Dniester State University after T.G. Shevchenko

Bendery, Benderskogo Vosstanya str., 7, Moldova

E-mail: bpf_pgu@mail.ru

Received 15 November 2009, accepted 27 November 2009

Abstract. In the article is given the brief characteristic of modern problems of engineers training, in particular formation of administrative thinking as a necessary quality of the competitive specialist. The accent is put on the specificity of professional work of the engineer on the organisation and management in motor transport sphere which objectively influence on the training of experts capable to solve management problems. The author considers the technology of administrative thinking formation in the course of experts training for motor transport system. The characteristic of principal kinds of administrative thinking has been given. The formulated contradictions in system of professional training of specialists give the author the reason for making demands to the process of administrative thinking formation and stage-by-stage realisation of training technology. Stages of formation of administrative thinking are listed and the conclusion is the necessity of independent organisation work of students on the basis of real projects, for fastening of steady professional skills of engineers-managers.

Keywords: thinking, administrative thinking, kinds of administrative thinking, one-dimensional thinking, two-dimensional thinking, three-dimensional thinking, stages of formation of administrative thinking, manager-engineer.

Введение

На современном этапе социально-экономического развития предпринимательства и промышленного производства резко возрастает значимость проблемы обеспечения потребностей в высококвалифицированных кадрах.

Поэтому, на сегодняшний день особое место занимают вопросы эффективности обучения специалистов для автотранспортных предприятий в соответствии с требованиями, предъявляемыми современной социально-экономической и социокультурной ситуацией в стране. В связи с этим одной из актуальных проблем является поиск путей и средств оптимизации процесса подготовки специалистов автотранспорта к решению управленческих задач в новых социокультурных условиях.

Изложение основного материала

При профессиональной подготовке специалистов для системы автотранспорта, необходимо уделять особое внимание культуре управленческого мышления, специально обучать технологиям эффективного управленческого мышления, на учебно-практических занятиях закладывать фундамент высокого «индекса управленческой мысли» [1], способствовать его дальнейшему росту.

Необходимо учитывать, что инженерная специфика профессиональной деятельности инженера по организации и управлению на транспорте объективно связана с техникой.

Следовательно, инженер-менеджер транспортного предприятия должен решать производственные задачи на основе гармоничного

подхода, інтегруючого в себе і технічну (інженерну) і управлінську (гуманістичну) складові. І при цьому искусно владі інструментами управління, такими як влада, підчинення, організаційна структура, обов'язки і др., і формувати навички управлінського мислення.

Представимо деякі аспекти понять «мислення», «управлінське мислення» і «види управлінського мислення», «культура мислення».

«Мислення – опосередковане і обобщене відображення дійсності, вид умовної діяльності, що включається в пізнання сутності речей і явищ, закономірних зв'язів і відносин між ними».

Управління як функція (за нашим мнением) – це цільоване вплив на людей або інші об'єкти управління з метою направити їх дії і отримати запланований результат.

Таким чином, під управлінським мисленням пропонуємо розуміти здатність розуміти, аналізувати, порівнювати факти, інформацію, явища, пов'язані з здійсненням управлінського впливу.

Розвиток управлінського мислення, забезпечуючого високу стабільність і ефективність в різних умовах, проходить через три послідовно ускладнюючіся стадії:

1. Одномерне мислення – це мислення в межах понять «авторитарність – демократичність». При авторитарному мисленні основна увага приділяється діяльності і отриманню конкретних результатів.
2. Двухмерне мислення. Якщо одномерне управлінське мислення розрізняє авторитарність і демократичність як крайні відхилення однієї і тієї ж шкали, то двухмерне мислення розглядає їх як незалежні одне від одного. Такий підхід дозволяє достатньо уваги приділяти як розв'язанню виробничих завдань, так і людям, їх розв'язуючим. Як і одномерне, воно не в стані належним чином врахувати змінюваність управлінських ситуацій на практиці.
3. Трёхмерне мислення. Основна увага приділяється як виробничій задачі, так і людині, її розв'язуючій, але паралельно з

цим підтримується ефективність управління в змінюваних умовах.

Разом з тим, слід зазначити, що найважливіше, з точки зору сучасного управлінського мислення, – це думати і діяти багатобічно. Такими характеристиками управлінської діяльності відповідають керівники з тривимірним і багатомірним управлінським мисленням.

Багатомірне управлінське мислення характерно для такого керівника, який, залежно від конкретних ситуацій, в своїй управлінській діяльності може ставити на перше місце ті чи інші окремі показники, крім розглянутих вище орієнтирів. Як такі показники, наприклад, можуть бути: якість результату діяльності; швидкість прийняття рішення; мотивація співробітників і др.

Однак який би вид управлінського мислення не склався у керівника, в відповідності з цим, якого би стилю управління він не дотримувався, його дії можуть бути в який-то момент часу ефективними або неефективними. Все залежить від факторів конкретних ситуацій.

В даний час існує ряд протилежностей в системі підготовки фахівців:

- між складеною практикою професійної підготовки фахівців для автотранспорту в вузі і реальними потребами суспільства в фахівцях даного напрямку, які мають високий рівень управлінського мислення і готовності до розв'язання виникаючих в процесі професійної діяльності управлінських проблем;
- між високою інтенсивністю і складністю освітнього процесу в політехнічному вузі і відсутністю системності процесу формування управлінського мислення в професійній підготовці майбутніх інженерів;
- між прагненням викладачів сформувати у студентів управлінське мислення відповідно до вимог і відсутністю достовірних науково-методичних інструментів, що забезпечують продуктивність даного процесу.

Исходя из этих особенностей, рассмотрим основные требованиями к процессу формирования управленческого мышления специалистов автотранспорта в условиях конкурентного рынка труда:

- обеспечение непрерывности личностного образования обучающегося; отбор рационального содержания обучения, способствующего взаимосвязи основных этапов и ступеней общего и профессионального образования, исходя из необходимости формирования требуемых обществом качеств и видов деятельности специалистов;
- оптимальный выбор и целесообразное сочетание методов, форм, средств и дидактических приемов поэтапного формирования знаний, навыков, умений и качеств будущих специалистов;
- создание оптимальных условий для непрерывного использования и развития, усвоенных обучающимися понятий и их систем в процессе профессиональной деятельности.

Следовательно, технология формирования управленческого мышления у студентов политехнического вуза предполагает наличие трех взаимосвязанных этапов:

I. – *подготовительного (формирующего)* – создание необходимого мотивационного фона и операционального подкрепления образовательного процесса, формирование у студентов компонентов управленческого мышления;

II. – *развивающего* – развитие у студентов компонентов управленческого мышления;

III. – *диагностирующего* – диагностика уровней сформированности управленческого мышления студентов.

Каждый из этапов решает свои задачи, достигаются конкретные цели, которые способствуют повышению профессионального мастерства будущих инженеров-менеджеров. Опыт обучения показал, что устойчивые профессиональные навыки инженера-менеджера возможно сформировать только на долгосрочных целевых программах, где есть возможность организовать ответственную самостоятельную работу студентов на базе реальных проектов и проверить ее результаты, реализовать рекомендации по совершенствованию индивидуальной и командной работы.

Выводы

Таким образом, на наш взгляд, в результате правильной реализации подобного технологического конструкта в реальном образовательном процессе у студентов формируется необходимый уровень управленческого мышления, психологическая готовность к дальнейшему обучению в вузе, и, как следствие, готовность к эффективной деятельности в выбранной социально-экономической среде.

Литература

1. Литвак Б.Г. Бизнес-лидеры. Технология успеха. - М.: Дело, 2005. – С. 7.
2. Боголюбов В.И. Введение в педагогическую технологию. – Пенза, 1994.
3. Картушина И. Г., Формирование профессионального менталитета инженера по организации и управлению на транспорте. – Дис... канд. пед. наук: 13.00.08: Калининград, 2004.
4. Международный ежегодник по технологии образования и обучения 1978/1979. – Лондон-Нью-Йорк, 1978.
5. Кривокора Ю.Н. Методические основы управления развитием автотранспортных предприятия. – Дис... канд. экон. наук: 08.00.05: СПб., – 2002. – 217с.
6. Шевырёв А.В., Романчук М.Н. Программный комплекс «ТТРП-ЭВРИКА» – обеспечение системно-креативных управленческих решений в ситуационных центрах.
7. Шуткова Е. Эффективность мышления как стратегический ориентир в обучении постсоветских менеджеров // Стратегия и пути развития национального образования в России: сб. научных трудов по материалам Международной конференции - XXVIII научно-методическая конференция КемГУ, г. Кемерово, 1-2 февраля 2007 г. Кемерово, 2007.

Михнев Петро Германович – директор Бендерської політехнічної філії ПГУ ім. Т.Г. Шевченко, аспірант кафедри «Інженерія і менеджмент в транспорті» Технічного університету Молдови. Наукові інтереси: система безперервної багаторівневої підготовки кадрів, соціальне партнерство, оптимізація навчального процесу.

Михнев Пётр Германович – директор Бендерского политехнического филиала ПГУ им. Т.Г. Шевченко, аспирант кафедры «Инженерия и менеджмент в транспорте» Технического университета Молдовы. Научные интересы: система непрерывной многоуровневой подготовки кадров, социальное партнерство, оптимизация учебного процесса.

Mihnev Pyotr Hermanovich – director of the Bendery polytechnical branch of Dniester State University of T.G. Shevchenko, post-graduate student of chair «Engineering and management in transport» Technical university of Moldova. Scientific researches: system of continuous multilevel training of specialists, social partnership, optimisation of educational process.